

Sobiranisme

o el dret a decidir com a poble

El passat 1 de març de 2010, el PSM-EN va dur a terme un acte públic immers en les trobades d'hivern del PSM-EN. Un acte que va girar al voltant dels dos-cents anys de la Revolta menorquina de 1810, amb el títol "El menorquinisme polític 200 anys després de la Revolta menorquina", a càrrec de l'historiador Amador Marí, el qual explicà els fets que un grup de menestrals i burgesos menorquins van protagonitzar el primer de març de 1810. Tot seguit, es va presentar la "Plataforma de càrrecs electes municipals de les Illes Balears pel Dret a Decidir", i es tancà l'acte amb la presentació del darrer llibre de Nel Martí: "La nació dels menorquins".

Tots aquests actes tenien el denominador comú d'incidir en temes relacionats amb el menorquinisme polític i el nacionalisme. Andreu Caballero és el promotor i portaveu de la nova Plataforma i es va encarregar de presentar aquest col·lectiu que té com a objectiu bàsic aprofundir en la democràcia i en el sobiranisme, a través de diferents iniciatives. La visió del llibre "La nació dels menorquins" (Documenta Balear) també és la de l'aprofundiment en alguns d'aquests aspectes, a partir de la defensa d'un menorquinisme sobiranista, social, del benestar i integrador.

El PSM-EN, amb aquestes trobades, té l'objectiu d'obrir espais de debat i reflexió amb la societat menorquina de distints temes que vol tractar amb tota normalitat. I així ho va entendre el nombrós públic que va assistir a l'acte a Maó i coincidint amb la

Nel Martí, Amador Marí i Andreu Caballero, durant l'acte del PSM de l'1 de març.

celebració de l'1 de Març, Dia de les Illes Balears.

La Plataforma

El passat dia 12 de desembre es va presentar al Monestir de Cura la Plataforma pel Dret a Decidir, integrada per més d'un centenar de regidors, la majoria del PSM, amb una voluntat clara: incidir des de la política cap a majors quotes de sobiranisme. L'ideari del PSM ha anat sempre lligat al fet que el nostre país, Menorca, té una realitat que cal ser mirada amb una òptica pròpia, per fer front a tots els reptes de futur. Aquest és el sentit del menorquinisme polític, que advoca per una major capacitat de decisió des de les instàncies pròpies, per un respecte a la pròpia idiosincràsia política, social i cultural i per la creació d'un model de societat propi.

Aquesta és el força del nacionalisme que aquest partit impulsa: un nacionalisme respectuós, conseqüent amb els seus actes, i valent per decidir quina forma

d'organitzar-se vol aquest país, tot des de les profundes conviccions democràtiques. Aquest plantejament és el que coneixem com a sobiranisme, que no és altra cosa que reconèixer que qualsevol poble té dret a decidir sobre el seu futur.

Lògicament, emperò, no tothom ho comparteix. És més, és molt fàcil parlar de Democràcia i llibertat i quan des del PSM-EN volem reflexionar de com assolir majors quotes de participació, més capacitat de decidir, ens trobam amb pors i recels, ens trobam amb tòpics. De fet, quan hi ha una proposta seriosa damunt la taula, s'aixequen totes les alarmes. El PSM s'ha posicionat clarament en aquest sentit, ha manifestat la coherència amb les seves bases ideològiques i és darrere la iniciativa.

En el PSM Informa del mes de gener ja donàvem notícia del naixement d'aquesta plataforma, al capdavant de la qual hi ha n'Andreu Caballero. El manifest constitutiu incideix en tots aquests aspectes als quals feim

referència. Especifica, entre d'altres coses, que els pobles de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera, com a nacionalitat històrica integrant de la cultura catalana i europea, són titulars del dret d'autodeterminació. Segueix especificant que, no debades, el preàmbul de l'Estatut afirma que les Illes Balears són una comunitat de persones lliures i per a persones lliures. És tota una declaració d'intencions irreprotxable. Un demòcrata convençut, i convençut de les pròpies institucions no hi hauria de tenir res a dir.

No hem d'oblidar un altre debat

efectivament l'autogovern". La Plataforma es constitueix partint de tots aquests elements bàsics, en la defensa de la democràcia i en la capacitat de decidir sobre els elements que conformen la vida col·lectiva de les persones. I es compromet a treballar pel següent:

1. Articular un ampli moviment de regidores i regidors en favor del dret democràtic dels pobles de les Illes Balears a decidir lliurement el seu futur; obrint un procés de diàleg i col·laboració amb càrrecs electes municipals dels diferents territoris dels Països

dret a decidir dels pobles de les Illes Balears .

6. Emplaçar el Parlament, el Govern, els Consells i els ajuntaments de les Illes Balears per tal que duguin a terme les iniciatives necessàries per reconèixer institucionalment el dret dels ciutadans i les ciutadanes de les Illes Balears a decidir lliurement el seu futur.

A la fi, aquest és un manifest prou explícit, alhora que no fa altra cosa que aprofundir en el sentiment democràtic, en la voluntat i capacitat de decidir per part del poble.

Andreu Caballero amb alguns dels regidors del PSM que formen part de la Plataforma.

Sobiranisme i independència. El tòpic?

Un acte de sobiranisme com aquest, amb uns pilars bàsics de respecte a la democràcia, als drets humans i a la capacitat d'autodeterminació dels pobles, ha generat una certa polèmica, però també ha generat debat i reflexió. De fet, des del PSM-EN ens interessa allunyar-nos dels tòpics i les pors i confrontar les nostres idees, de manera civilitzada, racional i dialogada, amb la resta de societat menorquina, i enfortir, d'aquesta manera, la democràcia. Tot i això, i com era d'esperar, més que la part del debat ha emergit amb força la part més visceral i emocional. Així, alguns han obviat els arguments i la intenció esgrimida en el manifest i insisteixen a aixecar les alarmes amb la qüestió de l'independentisme. Durant la setmana passada apareixia als diaris que el PSM promourà consultes independentistes (!) als ajuntaments de les Illes.

Per una banda, sembla ser que la diferència entre el sobiranisme i la independència no queda gens clara. El descrèdit, que frega l'insult moltes vegades, és una tònica constant a tot el que ha sortit

que ha estat damunt la taula en els darrers mesos: el finançament. Reivindicat pel PSM com a principi bàsic del plantejament ideològic des del principi, a poc a poc ha estat secundat per gairebé tots els partits, més o manco esbiaixat o bé de forma contradictòria. En tot cas, posat damunt la taula i entès com a prioritari. El manifest també hi fa incidència, quan esmenta que "denuncia l'inacceptable i endèmic dèficit de la nostra balança fiscal amb l'Estat, conscients que el principi d'autonomia financera és requisit indispensable per poder exercir

Catalans per avançar en aquest mateix objectiu i afermar les relacions recíproques.

2. Procurar que el Govern de les Illes Balears elabori un projecte de llei que reguli les consultes populars a les Illes Balears.

3. Reivindicar un finançament just i equilibrat per a totes les administracions públiques de les Illes Balears que faci que l'exercici de l'autogovern sigui efectiu.

4. Realitzar i donar suport a activitats que constitueixin un avanç en l'exercici del dret a decidir.

5. Ajudar a fer conèixer internacionalment la reivindicació del

en referència a aquesta qüestió. Tot açò és senyal que encara crea molta urticària aquest tema, i és un sector molt gran que no vol ni sentir-ne a parlar. Amb tot, és important mantenir-se fidels a allò que és a la base del nostre plantejament ideològic, és necessari un pas d'aquestes característiques. El nostre país ho necessita, i els nostres horitzons s'han d'eixamplar en quelcom que ha d'engrescar la societat més enllà dels problemes habituals i quotidians.

La por, però, no ho pot explicar tot, i no tot hauria de valer. Se'ns titlla d'anticonstitucionalistes, de trencar amb les normes, de voler crear noves fronteres, de promoure coses que no tenen cap ni peus, però no haurien d'oblidar unes qüestions importants:

a) Actualment, segons les Llei de bases de règim local, els ajuntaments, i seguint determinats procediments legals, poden fer consultes populars, com també té, gairebé en exclusiva, el dret l'Estat espanyol. Però és més, darrerament hem vist multitud d'estats europeus que han decidit entrar o no a la UE o aprovar el tractat de Lisboa a través de referèndums i consultes. O, en aquesta darrera setmana, també hem vist com Suïssa ha debatut en referèndum si ampliar o no els drets dels animals.

b) Segons el nou Estatut d'Autonomia (Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, publicat al BOIB del 01-03-2007) aprovat a les illes balears el 2007 en l'article 15, sobre els drets de participació, diu: "els ciutadans de les illes tenen el dret (...) c) a promoure la convocatòria de consultes populars pel Govern de les Illes Balears, els consells insulars o els ajuntaments en els termes que estableixin la Constitució espanyola i les lleis.

Del Federalisme al Sobiranisme

El PSM va néixer l'any 1977 de la unió entre el Moviment Federalista de Menorca i el Moviment Socialista de Menorca. El federalisme era, doncs, l'opció primera del PSM. El federalisme és una opció política perfectament vàlida que si es desenvolupa correctament satisfaria les aspiracions nacionals de la gran majoria dels menorquins, incloses les meves. El problema amb el federalisme és que els únics que en els darrers 30 anys han mostrat voluntat de professar-lo som els que parlem en llengua no castellana. Espanya senzillament no té cap interès en un projecte federal. Espanya tampoc té cap interès en l'estat de les autonomies, el succedani que es va inventar per donar resposta a les nostres aspiracions "nacionals". En poc més de 10 anys el nacionalisme espanyol ha passat de lloar l'estat de les autonomies a buscar-ne activament la seva destrucció. El consens dominant avui és que les autonomies són un fre al projecte nacional espanyol que cal eliminar. Dia sí dia també els mitjans de comunicació de dretes i d'esquerres ens ho recorden. L'objectiu principal de l'Espanya del segle XXI és senzillament eliminar-nos com a poble. Eliminar-nos políticament (retall de competències autonòmiques), lingüísticament (persecució activa del català) i econòmicament (espoliació fiscal). El projecte nacional d'Espanya continua sent el mateix de sempre, unitari, centralista i reaccionari.

No crec en la política del blanc o negre. Sóc plenament conscient que hi ha moltes maneres possibles de satisfer les aspiracions nacionals dels menorquins, catalans, bascos i gallecs. El problema és que el nacionalisme espanyol ha fet inviable totes les opcions intermèdies possibles, molt especialment el federalisme que defensava el PSM als anys 70. És la seva manera de fer política, és la política de la terra cremada que no deixa espai ni pels matisos ni els compromisos. Això vol dir que ens agradi o no d'opcions nacionals només en queden dues. O ser una regió d'Espanya amb tot el que implica de persecució lingüística i espoliació fiscal o bastir un futur polític deslligat d'Espanya en el marc dels Països Catalans i la Unió Europea. Per què continuar insistint en una opció impossible? Què hi guanyam? És més fàcil fer passar un elefant pel forat d'una agulla que transformar Espanya en un estat plurinacional. Bastir un futur deslligat d'Espanya no és un camí fàcil. El nostre país s'assembla massa sovint a la Judea que els Monty Python tan bé van descriure a La Vida de Brian, un món de crepuscles mal vinguts. A més, la força de l'imperi romà és sensacional. Els nacionalistes espanyols són uns mestres de l'engany. Parlen de llibertat lingüística quan el que realment volen dir és repressió; es congratulen de ser no nacionalistes, quan són els més nacionalistes de tots; s'omplen la boca de solidaritat, per després practicar l'espoli. El camí no és fàcil, tanmateix és l'opció més realista. És l'únic camí que ens pot garantir el nostre futur com a poble. I és que el federalisme de l'any 1977 és el sobiranisme del 2010.

Pau Obrador

A més, en l'article 31, de competències de desenvolupament legislatiu i execució, diu:

“En el marc de la legislació bàsica de l'Estat, corresponen a la Comunitat Autònoma de les Illes

Balears el desenvolupament legislatiu i l'execució de les matèries següents:

10. Sistemes de consultes populars a l'àmbit de les Illes Balears, de conformitat amb les lleis a què fan referència l'apartat 3 de l'article 92 i el núm. 32 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució”

Llavors, com és que ara aquests mateixos partits posen tantes traves? Com és que hi ha tanta por a fer el desplegament normatiu d'una cosa que ells van aprovar? Per què no va generar cap problema assolir aquesta potestat a l'Estatut i en canvi demanar que es faci el desplegament normatiu sí que genera tanta polèmica?

És més, en la campanya publicitària del nou Estatut d'Autonomia, que va fer el Govern del PP en l'anterior legislatura, amb en Jaume Matas el capdavant, deia: “El nou estatut d'autonomia de les Illes Balears, conté tants avenços que els hem resumit en quatre línies: més autogovern, més participació, més finançament i més igualtat”

d) D'altra banda, tal i com diu la Declaració Universal dels Drets Humans de l'ONU, “tots els pobles tenen el dret a l'Autodeterminació per tal com tots ells tenen un dret inalienable a la completa llibertat, a l'exercici de llur sobirania i la integritat de llur territori nacional”.

e) Una persona, o una col·lectivitat, pot exercir o no un dret, només un cop és posseïdor del dret. És per això que des del PSM-EN seguim reivindicant la necessitat de tenir de manera col·lectiva el Dret a decidir. Exercir-lo o no dependrà després del fet que la col·lectivitat vulgui o no exercir-lo, però això ja és una altra discussió.

Sobre el sobiranisme

Així, és el mateix sobiranisme que independència? No. Açò vol dir que ens fa por la independència? Tampoc. Senzillament, cal que sigui debatut com a societat democràticament madura que pretenem ser. Més quotes de sobiranisme implica més capacitat per decidir sobre el que ens afecta com a societat, sobre la nostra manera d'organitzar-nos, i això abraça des de la modificació i reforç de l'actual model de les autonomies fins a l'independència. I la manera en què s'ha de fer açò mai s'ha pogut discutir seriosament, sinó que hi ha pesat la por, el reaccionarisme, el menyspreu.

En tot cas, aquest debat demanem que s'obri a la societat sense complexos. I hem de poder decidir entre tots, lliurement, allò que volem, allò que més ens convé, amb arguments sòlids i propiciant el debat d'idees: açò és el sobiranisme, que planteja l'assumpció de responsabilitats, planteja assumir més quotes de poder de decisió. El menorquinisme és l'espai de confluència política que té com a referent el

PSM i com a objectiu la construcció nacional (de consciència, d'identitat i de voluntat) del país: Menorca.

Definim els conceptes claus del nacionalisme a Menorca que ens ajuden a assentar les bases ideològiques del partit. Des d'aquesta premissa, les diferents ponències polítiques i documents de partit defineixen aquests elements, començant pel mateix terme de nació, organitzat en tres nivells diferenciats i que es donen alhora la mà:

- La nació afectiva –i efectiva– és Menorca. Menorca és la pàtria, com s'hi referia Borja Moll o Timoner i Petrus. És el primer nivell d'identitat i de lleialtat.

- La nostra nació política és la comunitat autònoma de les Illes Balears. És el nosaltres polític. És la voluntat de caminar junts a través de l'exercici democràtic de la sobirania popular.

- La nostra nació cultural són els Països Catalans. Han estat, són i volem que continuïn sent el primer marc de referència sociocultural per a Menorca. Menorca és una illa, però aïllada no és ningú.

El menorquinisme sobiranista aspira a construir un país conjugant aquestes tres realitats, la nació cultural, política i afectiva.

I la construcció d'aquest país es farà amb l'assumpció de les responsabilitats. I amb les reivindicacions que ens atorguin més capacitat de gestió i competències per fer realitat el desenvolupament, com reforçar la presència i la independència del Consell Insular davant del Govern Balear i del Govern de l'Estat; definir un nou model de finançament dels consells insulars per tal de garantir-ne la suficiència i autonomia; fer valer la capacitat reglamentària que atorga el nou Estatut als consells insulars; assegurar l'horitzontalitat de les competències. I tantes d'altres.

Ens trobaràs a

Telèfon mòbil del PSM: 660 18 27 63

menorca@psm-entesa.cat / www.psm-menorca.cat

www.facebook.com/profile.php?id=1279687873

http://www.youtube.com/psmmenorca

Edita: PSM-EN - Dipòsit legal: ME 81/2010